

F

A

Qs

**Často kladené
otázky (FAQs)
k plánům genderové
rovnosti (GEPs)**

otázka

1.

→ Od jakého data vstoupí v platnost kritérium způsobilosti (eligibility criterion) v podobě plánu genderové rovnosti (GEP) pro Horizont Evropa (HE)?

První rok Horizontu Evropa je tzv. přechodným obdobím (transition period): kritérium způsobilosti se tedy netýká výzev pro podání návrhů s termínem v roce 2021 (do konce roku 2021), deklarace stvrzující existenci plánu genderové rovnosti bude vyžadována až u výzev s termínem podání v roce 2022.

U výzev s termínem v roce 2022 a později nemusejí mít žadatelé instituce GEP

v okamžiku podání návrhu projektu, přičemž absence GEP nebrání evaluaci projektu. Partneři konsorcia, na které se toto kritérium způsobilosti (eligibility criterion) vztahuje, mají lhůtu na přípravu a přijetí GEP do okamžiku podpisu grantové dohody (Grant Agreement Signature), kdy budou muset stvrdit, že GEP je již na jejich instituci zavedený.

otázka

2.

→ Jsou určité typy projektů nebo určité části HE vyňaty z požadavku GEP?

Ne, GEP není spojen s konkrétním typem financování nebo s určitou částí programu. Vztahuje se na tři kategorie organizací, které se ucházejí o jakoukoli část programu Horizont Evropa: veřejné instituce, veřejné výzkumné organizace a veřejné

vysokoškolské instituce z členských států EU a přidružených zemí.

Požadavek mít GEP platí pro jakýkoli typ financování v rámci programu HE a zahrnuje též hostitelské instituce pro granty ERC a MSCA (Marie Skłodowska-Curie Actions).

otázka

3.

→ Kde lze v rámci Horizontu Evropa nalézt příklady GEP?

- GEAR TOOL (<https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits/gear>) od EIGE poskytuje podrobný návod k návrhu a zavádění plánu.
- Příklady opatření lze také nalézt v příručce NKC „Jak na změnu“, dostupné na https://genderaveda.cz/wp-content/uploads/2021/01/NKC_Jak-na-zmenu-A5_2021_WEB-1.pdf
- Další příklady zveřejnily projekty financované EU, k nalezení zde:
 - <https://genderaction.eu/resources/sister-projects/> – například projekty SUPERA, GEARING ROLES, EQUALIST.
 - Communities of Practice on GEP projektu Act on Gender: <https://act-on-gender.eu/project>
 - tréninky o GEP a otázkách rovnosti žen a mužů v oblasti výzkumu a inovací projektu GE Academy: <https://ge-academy.eu/>
 - školení NKC – gender a věda „Gender v programu Horizont Evropa“ ve spolupráci TC AV: <https://www.youtube.com/watch?v=OmW9MnsufAY>
 - školení a workshopy projektu GENDER-ACTION <https://genderaction.eu/>
 - rámec hodnocení a nástroje pro navrhování opatření pro rovnost žen a mužů ve výzkumu a inovacích EFFORTI: <https://efforti.eu/efforti/efforti-toolbox-intro>

otázka

4.

→ Je nutné v rámci Horizontu Evropa vytvářet GEP v anglickém jazyce?

Ne, GEP může být napsán v národním jazyce dané země.

Zároveň však myslíte na zásadu nediskriminace v případě, že máte zahraniční

pracující a/nebo studující. V takovém případě by veškeré vnitřní předpisy a opatření měly být vydávány i v angličtině, aby se s nimi osoby ze zahraničí mohly seznámit.

otázka

5.

→ Co se stane, pokud se jeden z partnerů konsorcia v rámci HE neprokáže při podpisu grantové dohody plánem genderové rovnosti (GEP) nebo pokud se při kontrole zjistí, že příjemce nemá GEP splňující povinné požadavky (minimal requirements, building blocks)?

Partner, který prohlásil, že nemá GEP, se nemůže účastnit programu Horizont Evropa. Evropská komise bude v průběhu programu provádět námtkové kontroly dodržování pravidel. Budou zavedeny standardní postupy pro situace, kdy příjemci nesplní kritéria způsobilosti programu Horizont Evropa. V takovém případě bude účast daného příjemce ukončena podle standardních postupů ukončování,

kteé spočívají v zaslání předběžného informačního dopisu umožňujícího příjemcům vznést připomínky před konečným rozhodnutím. Náklady jsou způsobilé do data ukončení. Ukončení účasti se týká jednoho konkrétního příjemce, nikoli celého konsorcia. Pokud však příjemce hraje v grantové dohodě klíčovou roli, může ukončení projektu ze strany příjemce vést k ukončení celého projektu.

otázka

6.

→ Pokud moje organizace obdržela ocenění Evropské komise HRS4R („HR Excellence in Research“) nebo certifikaci na národní/regionální úrovni týkající se genderové rovnosti, lze toto považovat za ekvivalent plánu genderové rovnosti (GEP)?

Tak tomu bude pouze v případě, že takový akční plán vaší organizace splňuje všechny čtyři povinné procesní požadavky uvedené v General Annexes (minimal requirements, building blocks).

Důležité je myslet také na to, že plán genderové rovnosti by se měl týkat všech osob v instituci (nejen vědeckých pracujících), což akční plány HR AWARD nemusejí splňovat.

Stejně tak může chybět prvek integrace genderové dimenze do obsahu výzkumu, vývoje a inovací. Nejedná se sice o tzv. „building block“, tedy minimální procesní požadavek, problematika však spadá do doporučených oblastí. Zároveň je reflexe genderové dimenze ve výzkumu povinnou součástí projektového návrhu, protože genderová rovnost je průřezovým tématem HE.

otázka

7.

→ Jedním z povinných požadavků v rámci Horizontu Evropa je to, aby GEP byl veřejným dokumentem. Co když ale obsahuje důvěrné interní údaje, jako například informace o rozdělení rozpočtu?

Evropská komise nevyžaduje, aby celý GEP nebo jemu ekvivalentní plán/strategie (včetně například rozpočtů) byly veřejně dostupné na webových stránkách organizace. Co by však na veřejném webu organizace přístupné být mělo, je přinejmenším takový dokument, který je podepsaný nejvyšším vedením a potvrzuje existenci GEP (nebo souvisejícího oficiálního plánu/strategie) a který pokrývá další tři povinné požadavky:

- závazek k vyhrazení finančních a lidských zdrojů a zajištění genderové expertizy k implementaci GEP

- sběr genderově segregovaných dat, monitoring a zveřejňování těchto dat (např. ve výroční zprávě) na základě stanovených indikátorů
- školení a zvyšování povědomí o problematice genderové rovnosti a nevědomých předsudcích pro zaměstnance a osoby s rozhodovací pravomocí

Tento veřejný dokument by samozřejmě měl být v souladu s GDPR.

otázka

8.

→ Co když jsou povinné požadavky kritéria způsobilosti (eligibility criterion) pro plán genderové rovnosti (GEP) splněny v jiném typu dokumentu nebo prostřednictvím několika samostatných oficiálních dokumentů?

Pokud jsou čtyři povinné požadavky na GEP splněny v jiném strategickém dokumentu, jako je plán rozvoje nebo strategie inkluze (začlenění) a diversity, lze takový dokument považovat za ekvivalent GEP. Pokud jsou všechny čtyři povinné požadavky na GEP účinně pokryty různými institucionálními dokumenty schválenými nejvyšším vedením, lze i tyto považovat za ekvivalentní ke GEP. V druhém případě (pokud se jedná o několik dokumentů)

však Evropská komise doporučuje, aby byly tyto informace shromážděny v konkrétním souhrnném dokumentu, který by byl přístupný na veřejných webových stránkách organizace.

V České republice, v situaci, kdy mnoho organizací začíná v oblasti genderové problematiky téměř na „zelené louce“, doporučujeme vytvoření nového dokumentu, který bude přehledný a tím i praktičtější pro samotné organizace.

→ Jak v rámci Horizontu Evropa právnická osoba deklaruje, že má GEP?

Ve fázi podání návrhu (proposal stage) bude požadováno prohlášení (self-declaration), které bude mít podobu zaškrtnutí políčka v on-line dotazníku, kde instituce deklaruje, že GEP splňuje čtyři povinné procesní požadavky (viz building blocks) a pokrývá pět doporučených tematických oblastí. Deklarace musí být provedena oprávněným zástupcem právnické osoby (LEAR – Legal Entity Appointed Representative), a to v zásadě pouze jednou, po dobu trvání rámcového programu, pokud se nezmění status právnické osoby. Po právnických osobách se nevyžaduje, aby předkládaly GEP, pouze vyplní příslušné pole formuláře. Vzor for-

muláře pro předkládání návrhů (application forms) ukazuje, jak toto pole vypadá: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/temp-form/af/af_he-ria-ia_en.pdf

U výzev k předkládání návrhů pro rok 2021, přestože pro toto období ještě není vyžadován GEP jako kritérium způsobilosti (eligibility criterion), jsou žadatelé i tak vyzváni k vyplnění dotazníku za účelem poskytnutí informací a monitoringu stávající situace. Organizace, které GEP mají, budou uvedeny v databázi účastníků tak, aby nebylo třeba uvádět tuto skutečnost při každém dalším podání návrhu.

→ Kterých organizací a ze kterých zemí se týká GEP – kritérium způsobilosti (eligibility criterion) v rámci programu Horizont Evropa?

Požadavek se týká tří kategorií právnických osob:

- veřejných institucí (včetně např. ministerstev, organizací financujících výzkum, obcí a veřejných, ale i ziskových organizací, jakými jsou některá muzea)
- výzkumných organizací (veřejné i soukromé)
- vysokých škol (veřejné i soukromé)

Ostatních kategorií právnických osob, jako jsou soukromé neziskové/ziskové organizace, včetně malých a středních podniků

(SME – small and medium size enterprise), nebo nevládní organizace (NGO) a organizace občanské společnosti (CSO), se tento požadavek netýká.

Požadavek se vztahuje na právnické osoby, které žádají o podporu, jakož i na přidružené subjekty.

Pokud jde o žadatelské země, požadavek se týká organizací se sídlem v členských státech EU a přidružených zemích. Nepřidružených třetích zemí se tento požadavek netýká.

Kontakty:

Timea Crofony, timea.crofony@soc.cas.cz

Gabriela Langhammerová, gabriela.langhammerova@soc.cas.cz

